

Nederlands Symfonieorkest

Het Nederlands Symfonieorkest verzorgt het symfonische aanbod in de provincie Overijssel. De missie van de instelling luidt: “Het Nederlands Symfonieorkest is een hoogwaardige toonaangevende culturele onderneming, die door het brengen van hoogwaardige klassieke muziek bijdraagt aan de kwaliteit van de samenleving. Als het orkest van het oosten vervult het een rol van betekenis in het Nederlandse muziekleven en van dat in de provincie Overijssel in het bijzonder.”

Subsidieadvies

De Raad voor Cultuur adviseert Stichting Nederlands Symfonieorkest een subsidiebedrag toe te kennen van € 3.500.000, op voorwaarde dat de instelling de aanvraag aanvult op het punt van kwaliteitsborging binnen de krimpende vaste orkestformatie.

Dit bedrag is inclusief het aandeel van het beschikbare budget voor de structurele samenwerking met Het Gelders Orkest.

Het Nederlands Symfonieorkest (NedSym) heeft een aanvraag ingediend als symfonieorkest in de regio Oost. Het betreft een gezamenlijke aanvraag met Het Gelders Orkest. Het Nederlands Symfonieorkest richt het aanbod hoofdzakelijk op de provincie Overijssel. De visie wordt helder beschreven in de aanvraag. Het orkest heeft een fris artistiek beleid met een eigen signatuur en presenteert een klinkend ondernemingsplan.

De raad is positief over de artistieke ambities en potenties, mits hij zeker kan zijn van kwaliteitsborging binnen de krimpende vaste orkestformatie. Op dit punt behoeft de aanvraag een aanvulling. De raad adviseert bovendien alle activiteiten en de exploitatie van de stichtingen en operationele bv's te betrekken bij de verantwoording.

De raad is positief over de inrichting van de samenwerking met Het Gelders Orkest en adviseert het hiervoor beschikbare bedrag toe te kennen.

€ **3.500.000**
geadviseerd
subsidiebedrag

€ **3.500.000**
gevraagd
subsidiebedrag

De aanvraag is gebaseerd op artikel 3.14 in samenhang met artikel 3.17 van de Regeling op het specifiek cultuurbeleid.

Beoordeling

Kwaliteit

“Het brengen van het verhaal van de klassieke muziek voor zoveel mogelijk mensen op zoveel mogelijk manieren” is de hoofddoelstelling van het NedSym. Het orkest speelt het brede symfonische repertoire, met bijzondere aandacht voor het klassieke en vroeg-romantische repertoire. Het brengt bijzondere uitvoeringen van bekende werken en geeft daarmee een heel eigen invulling aan de symfonische taak. Muziektheater komt in verschillende onderdelen binnen de organisatie terug. In de aanvraag is voor de komende periode een drietal groot symfonische programma's betrokken. Dit is het minimumaantal dat verwacht mag worden ten behoeve van een volwaardig symfonisch aanbod in de regio.

De raad vindt dat het orkest een fris artistiek beleid heeft met een heel eigen signatuur, mede dankzij de bevolgen artistiek leider. De speelkwaliteit is wisselvallig, maar voldoende. De aanvraag gaat uit van een forse vermindering van de vaste formatie. De aanvraag geeft geen inzicht in de opbouw van de formatie en het effect van de reductie hiervan op de kwaliteit: voor de raad is dit een zeer relevant aspect. De raad is positief over de artistieke ambities en potentie van de instelling, wanneer hij zeker kan zijn van kwaliteitsborging binnen de krimpende vaste orkestformatie.

Publieksbereik

Het NedSym heeft als uitgangspunt voor het publieksbereik dat de (latente) behoefte aan klassieke muziek groter is dan concertbezoek op dit moment laat zien. Het concludeert hieruit dat het 'leveringskanaal' of de vorm niet altijd meer voldoet. Het orkest zoekt naar manieren om wel in die behoefte te kunnen voorzien. De doelgroep-specifieke marketing en communicatie zijn op een aantal punten al succesvol gebleken. Deze aanpak zal in de komende periode worden voortgezet en verder uitgewerkt. Daarmee baseert het orkest zijn plannen op directe kennis van het publiek.

Binnen het kader van de aanvraag wil het orkest een beperkter aantal concerten geven, met een relatief hoge bezettingsgraad. De raad heeft waardering voor de strategie en uitvoering van het beleid en acht de beoogde groei van publiek realistisch.

Cultureel ondernemerschap

Het NedSym hanteert in zijn aanvraag het uitgangspunt dat de vaste lasten in overeenstemming moeten zijn met de vaste inkomsten. Activiteiten met een hoger risicoprofiel, die niet door de vaste inkomsten worden gedekt, zullen worden ondergebracht in andere rechtspersonen. Deze activiteiten vallen buiten de aanvraag en daarmee ook buiten de beoordeling, maar geven gezamenlijk invulling aan de hoofddoelstelling van het orkest.

De beheerslasten zijn hoog, zowel in absolute als in relatieve zin. Aan de hand van de aanvraag kan de raad niet opmaken wat hiervan de oorzaak is en hoe dit feit zich verhoudt tot de activiteiten die buiten de aanvraag vallen. De raad waardeert de presentatie in de aanvraag van het zekere deel van de activiteiten en bijbehorende

geldstromen, omdat daarmee helder wordt aangegeven wat in ieder geval van het orkest verwacht kan worden. Wel adviseert de raad alle prestaties en de gehele begroting van het orkest bij de verantwoording te betrekken.

De raad heeft waardering voor het ondernemerschap dat het NedSym al enkele jaren toont en is benieuwd of de doelstelling om het orkest minder afhankelijk te maken van overheidsbijdragen in de komende periode inderdaad een stap dichterbij komt.

Educatie

In de aanvraag noemt het orkest educatie en participatie als één van de belangrijkste pijlers onder het businessmodel. Er wordt een doorlopende leerlijn ontwikkeld met klein- en grootschalige projecten en er wordt samengewerkt, onder andere met instellingen op het gebied van muziektheater. De ambities, binnen het kader van de aanvraag, voor het bereik van de educatieve activiteiten zijn beperkt. Ook is onduidelijk waar de samenwerking met verschillende partijen in zal resulteren. Onder maatschappelijke doelen schaarst het orkest ook zijn reguliere taak voor het verzorgen van symfonisch aanbod en het bereiken van een groot publiek. Naar mening van de raad is dit de kerntaak van het orkest en ontbreekt het in de aanvraag aan een heldere visie en concrete voornemens op het gebied van maatschappelijk draagvlak in de zin van educatie en participatie.

(Inter)nationaal belang

Het NedSym verzorgt in samenwerking met Het Gelders Orkest een volwaardig symfonisch aanbod in de regio Oost. Het NedSym richt zich vooral op de provincie Overijssel. Het orkest wil het bereik in de regio vergroten door onder zijn vleugels verschillende ensembleformaties te laten opereren. De raad vindt de inzet van ensembles een goede ontwikkeling wanneer dit nadrukkelijk en herleidbaar ten dienste staat van het vergroten van het publieksbereik voor het groot symfonisch repertoire.

Talentontwikkeling

Het orkest biedt stageplaatsen aan voor aankomende beroepsmusici. Samen met Het Gelders Orkest wordt een talentontwikkelingsprogramma opgezet, waarbij zowel instrumentalisten als dirigenten kans krijgen ervaring op te doen. Ook het conservatorium in de regio Oost, ArtEZ, wordt betrokken bij de gezamenlijke beleidsvorming. Bijzonder is dat het orkest zich inzet voor talentontwikkeling op het gebied van opera.

Omvang en doorstroming van talenten is niet zichtbaar gemaakt in de aanvraag. De genoemde samenwerkingen lijken hierdoor nog in een pril stadium. De raad verwacht in de komende periode concrete resultaten te zien.

Samenwerking

Het Nederlands Symfonieorkest en Het Gelders Orkest hebben een samenwerkingsconvenant gesloten en doen hiermee een beroep op de investeringsimpuls die de staatssecretaris voor samenwerking beschikbaar stelt. Gezamenlijk verzorgen zij het symfonisch aanbod in deze regio.

De orkesten beschrijven daarnaast de samenwerking op vijf punten:

- gezamenlijke inzet van orkestmusici
- ontwikkeling van talent
- opera
- ondersteuning (zoals HRM en educatie)
- organisatie-innovatie

Er is een raming gemaakt van de efficiencywinst, oplopend tot € 900.000 per jaar in 2016. Hiermee onderbouwen de orkesten de structurele aard van de samenwerking.

De raad heeft waardering voor deze inzet en moedigt de orkesten aan de intenties zowel inhoudelijk als financieel uit te werken.